

Miten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kytkeytyy sote-palveluiden kehittämiseen

Kommenttipuheenvuoro –
Hyvinvointialue suhteessa kuntiin

Kari Hyvärinen

Järjestöt ja Siun sote
yhteistyöfoorumi

3.6.2021

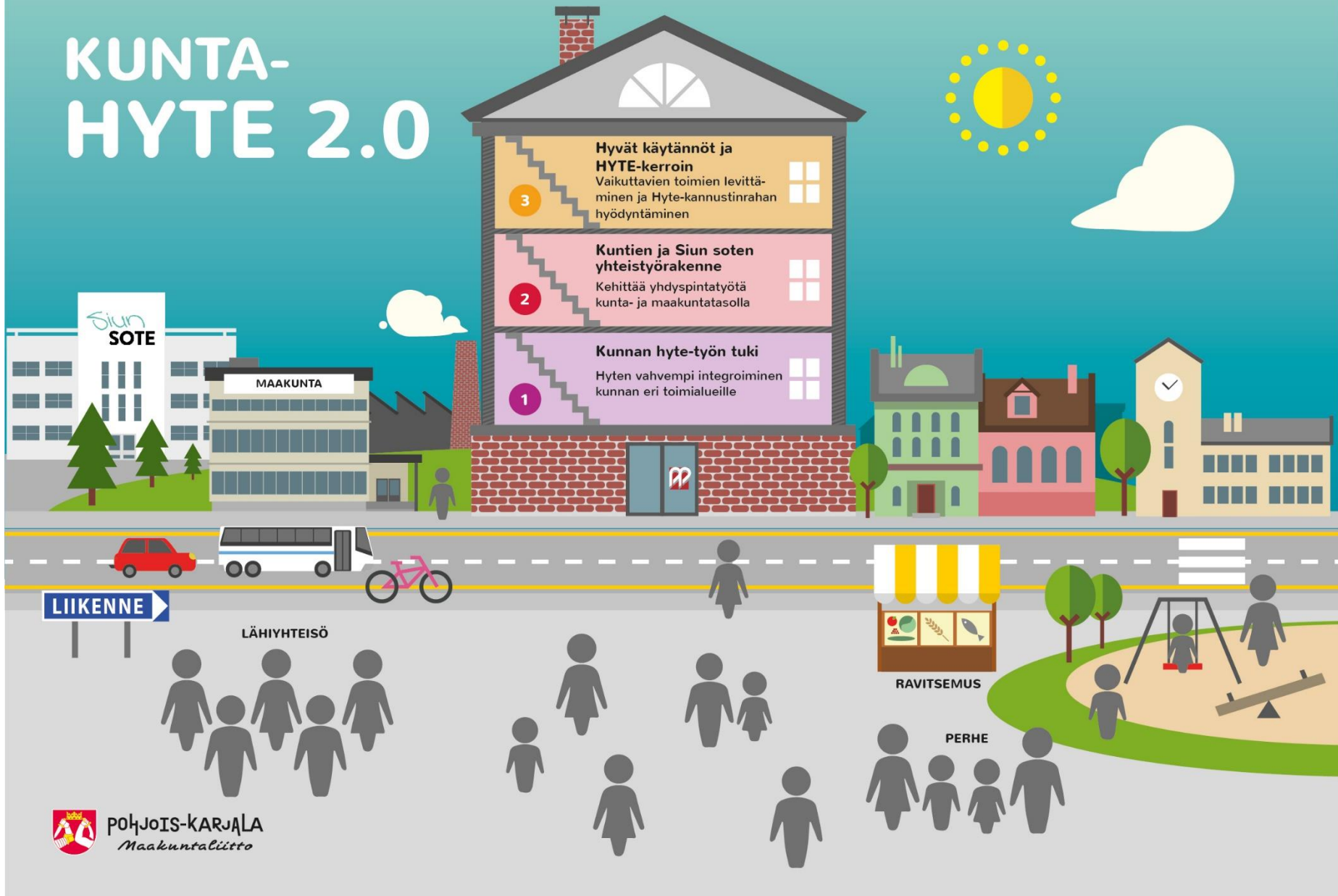

**POHJOIS-KARJALAN
KANSANTERVEYDEN KESKUS**

Kommenttipuheenvuoron sisältö

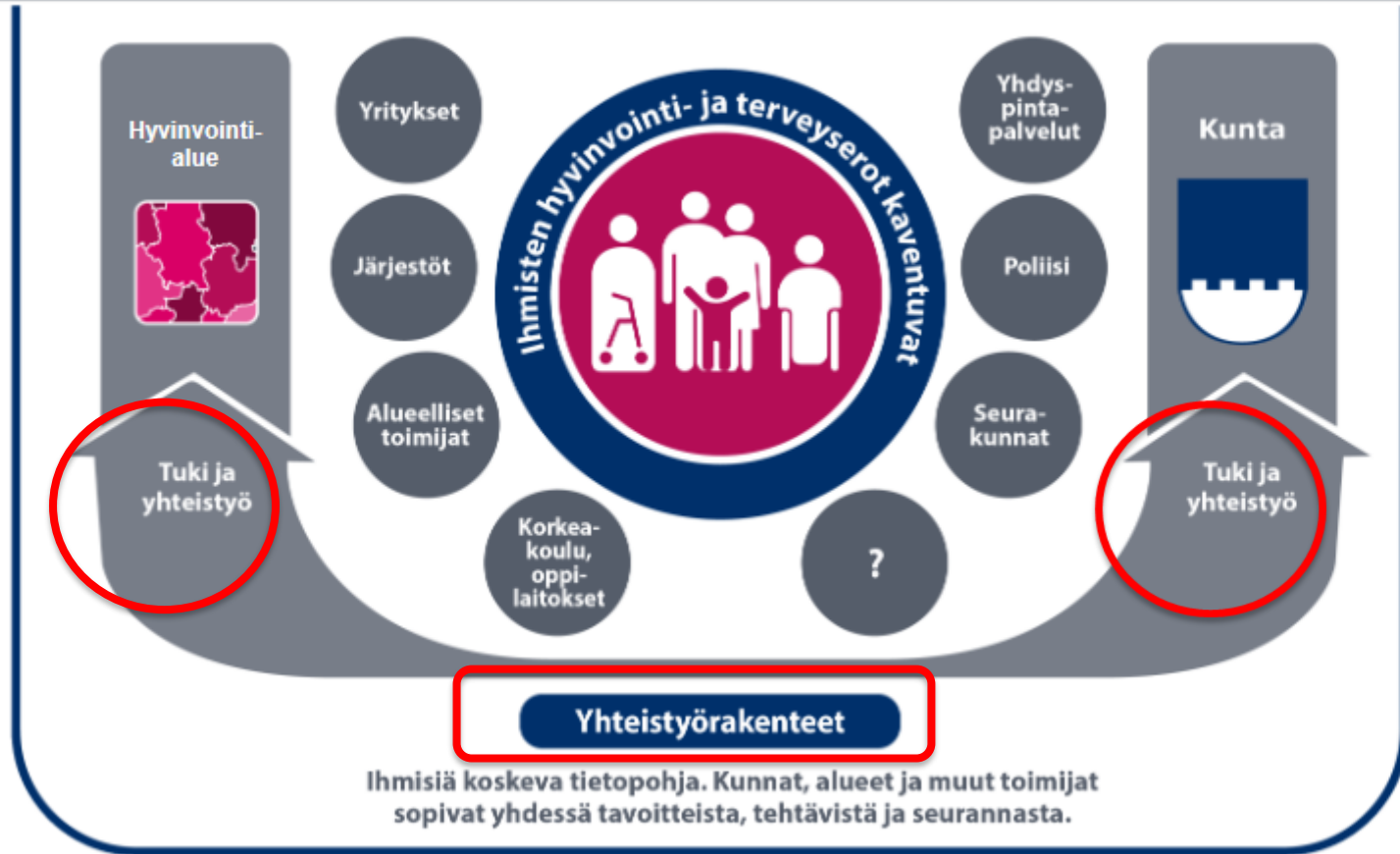
1. Uuden edessä – rakenteet muuttumassa
2. Lakiluonnoksiin kirjattua
3. Rahalliset kannusteet
4. To do –lista
 - ✓ Suunta
 - ✓ Keinot
 - ✓ Rakenteet
5. Yhteenveto
 - Toimijuutta ja yhdyspintaa

KUNTA- HYTE 2.0

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen tehtävä

www.mts.fi

Sote-uudistus

Hallituksen esitys sote-järjestämislaita 7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella 1/2

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä hyvinvointialueen on

- **tehtävä yhteistyötä:**
 - alueen kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan
 - hyvinvointialueen alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- **edistettävä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia
- **neuvoteltava** vähintään vuosittain yhdessä **alueen kuntien** sekä muiden hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa **hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta**
 - 14 § Neuvottelut (laki hyvinvointialueesta):

Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Hallituksen esitys sote-järjestämislaita 7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella 2/2

Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin

Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:

- Strategisessa suunnittelussaan asetettavat tavoitteet ja määriteltävät toimenpiteet
- Arvioitava ennakkoon ja otettava huomioon päätöksensä vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin
- Nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho
- **Seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin**
 - Raportoitava aluevaltuustolle vuosittain
 - Valmistettava valtuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
 - **Laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueen kuntien kanssa**
 - Julkaistava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkisessa tietoverkossa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahalliset kannusteet

- 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)
 - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella
 - Lisäosan suuruus n. 100 M€
- 3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta)
 - Hyvinvointialueille myönnetään valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden sekä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella**
 - Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Timo Ståhl

8.5.2020

7

100 milj. €
P-K 2,7 milj

HYTE-
kertoimet/Pohjois-
Karjala, €/asukas

	2018	2020
Kitee	10,4	12,8
Tohmajärvi	9,2	18,1
Rääkkylä	8,8	17,1
Juuka	9,4	18,4
Lieksa	8,9	16,1
Nurmes	7,9	17,8
Joensuu	10,2	20,1
Ilomantsi	9,4	14,3
Kontiolahti	9,5	17,8
Liperi	10,1	19,4
Outokumpu	10,7	18,8
Polvijärvi	10,4	17,1
Heinävesi	9,4	15,4

Nurmeksessa jaettiin avustuksia lähes 100 000 euron edestä

Nurmes

Mikko Ahvenainen

Nurmeksien hyvinvointilautakunta myönsi yhteensä 99 760 euroa toiminta- ja kohdeavustuksia paikallisille yhdistyksille ja taiteen tekijöille.

Avustusta haki yhteensä 62 yhdistystä ja yksityishenkilöä.

Liikunnan avustuksiin kaupunki oli varannut 47 500 euroa, ja

summa jakautui 13 hakijan kesken. Nurmeksien Sepot sai 26 500 euron toiminta-avustuksen lisäksi 3 100 euroa pöytätennistipöytien hankkimista varten.

Valtimon Vasama sai 7 500 euron toiminta-avustuksen. Nurmeksien Ampumaseuran toiminta-avustus on 1 600 euroa, Nurmeksien Hevosystävienseuran 1 550 euroa, Nurmeksien seudun kennelkerhon 1 550 euroa ja Nurmeksien Naisvoim

mistelijöiden 1 500 euroa.

Kulttuurin avustuksiin kaupunki oli varannut 28 000 euroa, ja summa jakautui 27 hakijan kesken. Nurmeksien Kesäakatemian kannatusyhdistys sai toiminta-avustusta 5 000 euroa, Valtimon musiikkiyhdistys 3 200 euroa, Valtimo-seura 1 800 euroa ja Nurmeksien näyttämökerho 1 650 euroa.

Valtimo-seura sai myös 1 000 euron kohdeavustuksen 50-vuo-

tisjuhlatapahtumiensa järjestämistä varten. Kuvataiteilijat **Michal Czinege, Seija-Maija Laurinen-Czinege** ja **Antti Hakkarainen** saivat kukin 1 500 euroa taide-toimintaansa varten.

Kylätölminnan avustuksia Nurmes jakoi yhteensä 9 260 euroa. Höljälän Nuorisoseura sai avustusta 2 500 euroa, Lipinlahden Nuorisoseura 1 860 euroa ja Valtimon

Kehittäjät 1 500 euroa.

Avustusta sai yhteensä kymmenen yhdistystä.

Nuorisotoiminnan avustuksiin oli varattu 10 000 euroa, joka jaettiin kolmen hakijan kesken. **Pleilisen AH-yhdistyksen osuus oli 8 500 euroa.**

Ennaltaehkäisevän toiminnan 5 000 euron avustusraha jakautui kuuden eri yhdistyksen kesken.

Karjalainen 30.5.2021

SOTE:n HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Sote:n oma toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Timo Ståhl

Tulosindikaattorit

Muutos sote-alueen väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa

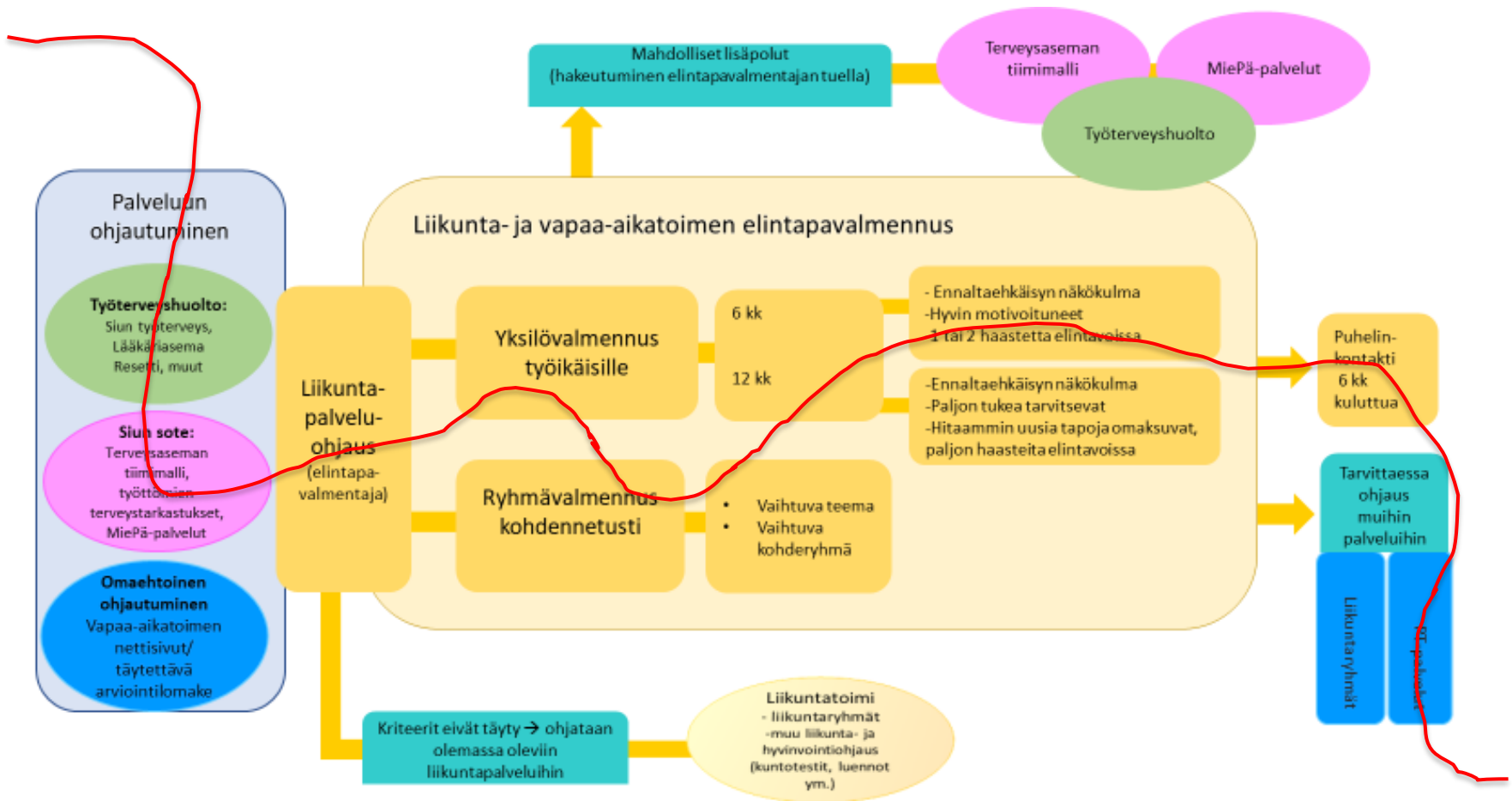

8.5.2020

9

1 %
7,5 miljoonaa/vuosi

Case esimerkki: elintapaohjauksen verkostoyhteistyö hyvinvointialue-kunta

To do lista

Pekka Puustinen, LT, MPH, TM, Ylilääkäri, yksikönjohtaja
P-SSHP, Perusterveydenhuollon yksikkö

1. **SUUNTA:** Mitkä ovat alueen suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?

- Ensin on tiedettävä, miten meillä menee
- On tehtävä hyvinvointianalyysi/hyvinvointikertomus
- Laadittava tavoitteellinen hyvinvointisuunnitelma

2. **KEINOT:** Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?

a) Tutkittu (vaikuttava) b) Toimiva (mahdollinen vaikutus) c) pilotit/kokeilut (epävarma vaikutus)

3. **RAKENTEET:** Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?

Yhteenveto

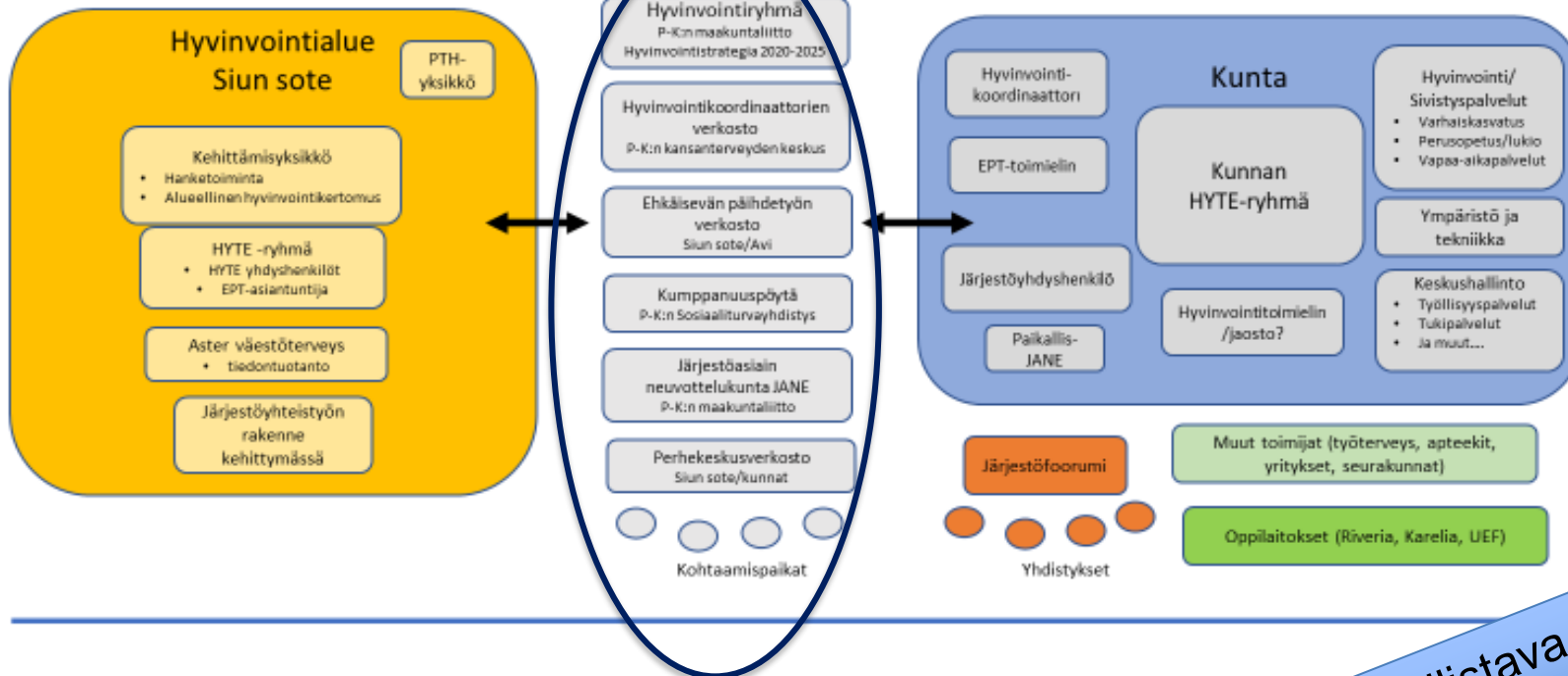
RAKENTEET: Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?

Linjaukset yhteistyöstä, tavoitteista, työnjaosta

LUONNOS

Pohjois-Karjalan tulevaisuuden HYTE-rakenne 2023?

HYTE-koordinaation järjestäminen?

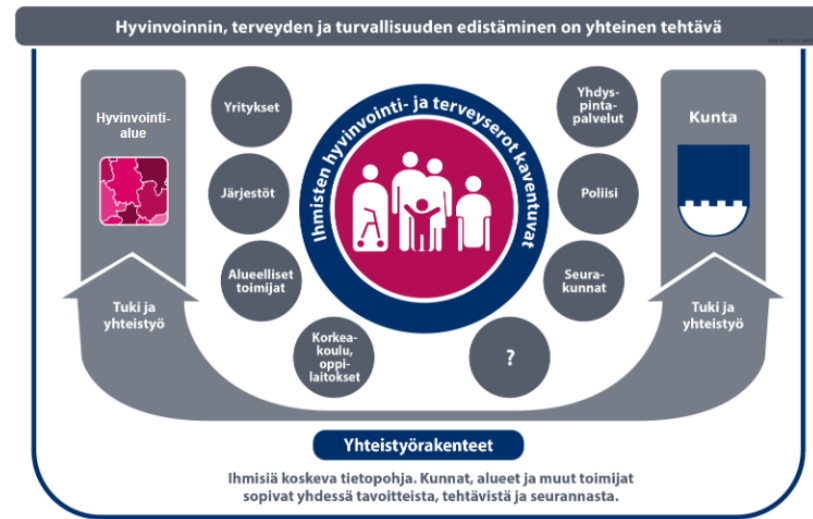

Vuoropuheleva yhdyspinta

mahdollistava ohjausresurssi
-> €-kannustimet

- Tarvitaan

- Tietopohjaa -> tiedolla johtamista
- Yhteisten tavoitteiden asettamista/priorisointia
- Vaikuttavasti ja näyttöön perustuen
- Hyte-koordinaatioon ja yhdyspintatyöhön riittävät kannusteet ja resurssit
- Johdettavat rakenteet

Sote-uudistus